

NUORTEN YMPÄRISTÖJULKILAUSUMA

Nuorten ympäristöhuippukoukussa
23.5.2026

NUOLI
NUORTEN LUONTO-
JA ILMASTORYHMÄ

NUORTEN
YMPÄRISTÖ-
HUIPPUKOKOUS
LCOY
FINLAND
2026 Local Conference of Youth

SISÄLTÖ

3 PÄÄVIESTIT

4 JOHDANTO

6 TULEVAISUUDEN TYÖELÄMÄ JA TALOUSJÄRJESTELMÄ

7 HYVÄ ELÄMÄ OSANA LUONTOA

8 ILMASTO JA TURVALLISUUS

9 METSÄT JA MAATALOUS

10 TEKIJÄT JA KIITOKSET

PÄÄVIESTIT

1.

Yrityksiä on ohjattava ympäristöystävällisempään toimintaan. **Ympäristölle haitalliset tuet on lopetettava ja suunnattava varat ympäristöratkaisujen kehittämiseen.**

2.

On siirryttävä ajatteluun, jossa luonnon itseisarvo tunnustetaan ja ihminen ymmärretään osana luontoa, ei siitä erillisenä. Monimuotoiset ekosysteemit ovat suojelun arvoisia itsessään, eivätkä pelkästään resursseja ihmiselle.

3.

Ilmastotiedon painoarvoa on kasvatettava päätöksenteossa ja **ilmastopolitiikan on perustuttava ajankohtaiseen tutkittuun tietoon. Tutkimustiedosta on myös viestittävä todenmukaisesti, selkeästi ja ikätasolle sopivasti.** Samalla on ehkäistävä disinformaation leviämistä. Tarvitsemme myös lisää tutkimusta moninaisista ilmastoskenaarioista, jotta osaamme ennakoida, varautua, ja sopeutua epävarmoihin tulevaisuuden riskeihin.

4.

Ympäristöystävällisempää ruoantuotantoa on tuettava nykyistä enemmän. **Suomessa on tuotettava ekologista, eettistä, terveellistä ja tuoretta kasvipohjaista ruokaa ja sen saavutettavuus on taattava kaikille.**

JOHDANTO

Pariisin ilmastositomuksessa ilmastomuutoksen turvarajaksi määritelty 1,5 asteen lämpenemisen raja rikottiin ensimmäistä kertaa vuonna 2024 ja sen arvioidaan ylittyvän lopullisesti ennen vuotta 2030.¹ Jo tuon raja-arvon ylittäminen aiheuttaa laaja-mittaisia muutoksia maapallon ekosysteemeille ja riskeeraa useiden planetaaristen keikahdus-pisteiden ylittymisen. Nämä muutokset koskettavat kaikkia, mutta uhkaavat erityisesti nuorten tulevaisuutta. Puolentoista asteen tavoitteen karkaaminen ei kuitenkaan tarkoita, että vaaka-laudalla olisi ilmastotoimien osalta vähemmän, vaan päinvastoin enemmän. Jokainen menetetty vuosi pahentaa ilmastomuutoksen ja muiden ympäristökriisien seurauksia ja sulkee pois turvallisempia tulevaisuuksia.

Toisiinsa kytkeytyneet ilmasto- ja ympäristökriisit värittävä yhä vahvemmin tämän päivän nuorten elämää. Tämä näkyy myös siinä, miten nuoret suhtautuvat niin omaan kuin maailman tulevaisuuteen. Nuorisobarometrin 2025 ja Opetus- ja kulttuuriministeriön nuorten tulevaisuususkkoa koskevan vuoden 2026 raportin mukaan nuorten usko maailmaan on romahtanut.² Nuorten tulevaisuususkoon vaikuttavat useat yhteenkietoutuneet asiat, mutta Nuorisobarometrissa ilmastomuutos nousee neljän merkittävimmän turvattomuutta ja epävarmuutta aiheuttavan ilmiön joukkoon. Tämän

hetken ympäristö- ja ilmasto-politiikasta puuttuvat kuitenkin johdonmukaisuus ja ylisukupolvinen vastuunkanto, mikä näkyy esimerkiksi kyvyttömyytenä tehdä ilmastolain vuoden 2035 hiilineutraaliustavoitteen saavuttamiseksi vaadittuja toimia. Tänään tehdyt päätökset määrittävät nuorten, tulevien sukupolvien sekä jokaisen elollisen tulevaisuuden, eikä elämää tuhoaville päätöksille ole enää varaa tai aikaa.

Tämän julkilausuman tarkoitus on edistää nuorten ääntä ympäristöpolitiikassa ja luoda yhteistä agenda ilmasto- ja ympäristökriisien ratkaisemiseksi. Vuoden 2026 Suomen Nuorten ympäristöhuippukokouksessa koottu julkilausuma jatkaa vuoden 2024 ympäristöhuippukokouksen työtä ja on entistä vahvempi viesti Suomen hallitukselle ja päättäjille. Julkilausuma on koottu valtio-neuvoston kanslian asettaman Nuorten luonto- ja ilmastoryhmä NUOLIn toimesta ympäristö-huippukokoukseen osallistuneiden 11-29-vuotiaiden nuorten näkemysten ja ehdotusten mukaisesti. Julkilausuman teesien pohjana on käytetty julkilausuman ennakkokyselyn vastauksia, NUOLIn, Nuorisotutkimusseuran ja Luontoliiton Nuorten ympäristötoimijuus -kouluvierailu-projektissa kerättyä materiaalia sekä vuoden 2024 Nuorten ympäristö-huippukokouksen julkilausumaa. Huippukokouksen noin 300 eri

puolilta Suomea tullutta osallistujaa ovat työstäneet ehdotuksia eteenpäin ja äänestäneet lopuksi teesien prioriteettijärjestyksestä. Äänestyksen perusteella jokaisesta teemasta on nostettu yksi pääviesti.

Julkilausuma rakentuu neljän teeman ympärille: 1) tulevaisuuden työelämä ja talousjärjestelmä, 2) hyvä elämä osana luontoa, 3) ilmasto ja turvallisuus sekä 4) metsät ja maatalous. Suomen nuorten viesti on selkeä: tarvitsemme nopeita ja kokonaisvaltaisia, tiede-perustaisia ja oikeudenmukaisia ratkaisuja ja laajamittaisen rakenteellisen muutoksen, jotta voimme välttyä kaikkein vakavimmilta tulevaisuuden kehityskuluilta sekä taata nykyajan nuorille ja tuleville sukupolville elinkelpoisen maapallon.

¹ Copernicus Climate Change Service (2025, 10. tammikuuta). Copernicus: 2024 is the first year to exceed 1.5°C above pre-industrial level. Copernicus. <https://climate.copernicus.eu/copernicus-2024-first-year-exceed-15degc-above-pre-industrial-level>; Copernicus Climate Change Service (2025, 5. marraskuuta). The rapid approach of the 1.5°C global warming threshold since the Paris Agreement. Copernicus. <https://climate.copernicus.eu/rapid-approach-15degc-global-warming-threshold-paris-agreement>

² Laine, S., & Happonen, K. (toim.) (2026). Ihan paineissa: Nuorisobarometri 2025. Valtion nuorisoneuvosto, Nuorisotutkimusseura & opetus- ja kulttuuriministeriö. <https://doi.org/10.57049/nts.1883>; Appelqvist-Schmidlechner, K., Axelin, H., Helenius, J., Jahnukainen, M., Kallio, J., Kiilakoski, T., Kiiski, A., Kivinen, R., Kurki, M., Palomäki, J., Pihkala, P., Puura, S., & Tähkäpää, O. (2026). Nuorten tulevaisuusko horjuu - millaisia toimia nyt tarvitaan? : Opetus- ja kulttuuriministeriön asiantuntijaryhmän loppuraportti. Opetus- ja kulttuuriministeriö. <https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/11111/13506>

TULEVAISUUDEN TYÖELÄMÄ JA TALOUSJÄRJESTELMÄ

1.

Yrityksiä on ohjattava ympäristöystävällisempään toimintaan. Ympäristölle haitalliset tuet on lopetettava ja suunnattava varat ympäristöratkaisujen kehittämiseen.

2.

Nykyisestä jatkuvaa kasvua tavoittelevasta talousjärjestelmästä on siirryttävä planetaarisiin rajoihin mahtuvaan ja tasa-arvoisempaan talousmalliin.

3.

Yhteiskunnalle haitallinen ja ylikulutukseen perustuva liiketoiminta ja tuonti on tehtävä kannattamattomaksi.

4.

Taloudessa on keskityttävä kiertotalouteen sekä energian ja materiaalien käytön vähentämiseen. Useat projektit, kuten datakeskusten rakentaminen, joita perustellaan vihreällä kasvulla, lisäävät energian ja materiaalien kulutusta entisestään. Vihreän kasvun strategiat eivät ole toimiva ratkaisu, sillä ne vaativat kestäättömän määrän raaka-aineita, kuten metalleja ja mineraaleja.

5.

Poliittisessa päätöksenteossa on huomioitava vaikutukset nuoriin ympäri maailman. **Suomi ei saa ulkoistaa päästöjään muihin maihin ja kulutusperäiset päästöt on huomioitava päästölaskelmissa.**

6.

Kestävyys siirtymä tulee toteuttaa nuorten työllistymistä edistävällä tavalla. Uudelleen kouluttautumisen on oltava paremmin saatavilla kaikille, ja työllistymistä ekologisen jälleenrakennuksen aloille on tuettava esimerkiksi kohdistamalla palkkatukea näille aloille.

HYVÄ ELÄMÄ OSANA LUONTOA

1.

On siirryttävä ajatteluun, jossa luonnon itseisarvo tunnistetaan ja ihminen ymmärretään osana luontoa, ei siitä erillisenä. Monimuotoiset ekosysteemit ovat suojelun arvoisia itsessään, eivät pelkästään resursseja ihmiselle.

2.

Ympäristöystävällisestä elämäntavasta on tehtävä helpompaa ja ylikulutukseen tulee puuttua entistä enemmän. **Verotuksen, sääntelyn ja palveluiden on tuettava kestävää tuotantoa, kulutusta, liikkumista ja asumista.** Esimerkiksi eettisyysverot eläintuotteille ja pikamuodille sekä fossiililmainonnan rajoittaminen auttavat kestävämpien valintojen tekemisessä.

3.

Ympäristökasvatuksen laatua ja saavutettavuutta on parannettava niin, että kestävyysosaaminen läpäisee kaikki oppiaineet ja koulutusasteet ja jokainen oppii vähentämään ympäristökuormitusta työssään ja muussa arjessa.

4.

Luonnon monimuotoisuutta ja elinympäristöjä on suojeltava turvaamalla lajien elinolosuhteet sekä säilyttämällä kaupunkimetsät ja lähiluonto. **Suomeen on säädettävä luontolaki. Sen on vastattava ympäristöministeriön esiselvityksen vahvaa luontolakimallia.¹**

5.

Jotta nuorten tulevaisuudenusko vahvistuisi, on kaiken päätöksenteon perustuttava ihmisten ja muun luonnon hyvinvoinnin yhtäläiseen edistämiseen.

6.

Kansallisen luontoterveysohjelman taloudelliset resurssit on turvattava. Näin voidaan ehkäistä kahsansairauksia, edistää terveyttä, vahvistaa työ- ja toimintakykyä sekä hillitä sote-kulujen kasvua tuomalla luonnon terveyshyödyt kiinteäksi osaksi ihmisten arkea ja sosiaali- ja terveyssektorin toimintaa.²

¹ Soininen, N. & Pappila, M. (2023). *Esiselvitys luonnon monimuotoisuutta turvaavan lainsäädännön kehittämisvaihtoehtoiksi*. Ympäristöministeriö.
<https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-361-402-4>

² Tyrväinen, L., Halonen, J. I., Pasanen, T., Ojala, A., Täubel, M., Kivelä, S., Leskelä, A.-R., Pennanen, P., Manninen, J., Sinkkonen, A., Haahtela, T., Haveri, H., Grotenfelt-Enegren, M., Lankia, T., & Neuvonen, M. (2024). *Luontoympäristön terveysvaikutukset ja niiden taloudellinen merkitys* (Luonnonvara- ja biotalouden tutkimus 76/2024). Luonnonvarakeskus.
<https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-380-963-5>

ILMASTO JA TURVALLISUUS

1.

Ilmastotiedon painoarvoa on kasvatettava päätöksenteossa ja ilmastopolitiikan on perustuttava ajankohtaiseen tutkittuun tietoon. Tutkimustiedosta on myös viestittävä todenmukaisesti, selkeästi ja ikätasolle sopivasti. Samalla on ehkäistävä disinformaation leviämistä. Tarvitsemme myös lisää tutkimusta moninaisista ilmastoskenaarioista, jotta osamme ennakoida, varautua, ja sopeutua epävarmoihin tulevaisuuden riskeihin.

2.

Ilmastonmuutos on aikamme suurin uhka, ja ilmastoriskit on nostettava ympäristöpolitiikasta osaksi kansallista kokonaisturvallisuutta. Ilmastonmuutos tutkitusti kasvattaa muita uhkia, kuten tautien leviämistä, konfliktien kiihtymistä ja luonnonkatastrofien voimistumista. **Tavoitteena pitää olla huoltovarma ja kriisinkestävä yhteiskunta, joka turvaa nuorten ja tulevien sukupolvien elinehdot myös muuttuvissa olosuhteissa.** Huoltovarmuutta on vahvistettava esimerkiksi irrottautumalla fossiilisista polttoaineista ja kriittisistä tuontiriippuvuuksista EU:n ulkopuolelta.

3.

Energiapolitiikassa on panostettava kulutusta vähentäviin toimiin ja siirryttävä uusiutuviin energiamuotoihin. Resurssiviisas kulutus vähentää energiariippuvuutta ja tukee yhteiskunnan turvallisuutta.

4.

Ilmastotoimet ja kestävyys siirtymä on toteutettava oikeudenmukaisesti. **Päätöksenteossa on erityisesti huomioitava aliedustetut ja heikoimmassa asemassa olevat, kuten pienituloiset, maahanmuuttajataustaiset ja alkuperäiskansa saamelaiset.**

5.

Ympäristö ja ilmasto on nostettava politiikan keskiöön, sillä ne määrittävät tulevien sukupolvien elinehdot. **Nykyiset riittämättömät toimet uhkaavat nuorten tulevaisuutta.** Ennaltaehkäisevään ilmastotyöhön on panostettava määrätietoisesti, sillä se on huomattavasti helpompaa ja halvempaa kuin sopeutuminen.

METSÄT JA MAATALOUS

1.

Ympäristöystävällisempää ruoantuotantoa on tuettava nykyistä enemmän. Suomessa on tuotettava ekologista, eettistä, terveellistä ja tuoretta kasvipohjaista ruokaa ja sen saavutettavuus on taattava kaikille.

2.

Metsiä tulee suojella nykyistä enemmän. Metsiä tulee kaataa vähemmän ja antaa useamman metsän kasvaa vanhaksi. Jokaisella tulee olla pääsy monimuotoiseen metsään.

3.

Maa- ja metsätaloustaloustutkimuskeskuksissa päätösten on pohjaututtava laadukkaaseen tieteelliseen tutkimukseen. Tietoisuutta metsien muistakin kuin taloudellisista merkityksistä ja hyödyistä on lisättävä.

4.

Maatalouden kannattavuutta tulee vahvistaa huoltovarmuuden turvaamiseksi. Viljelijöitä on tuettava ilmastotoimien tekemisessä. Maataloustuottajien tuloja on parannettava, ja nuoria viljelijöitä on kannustettava alalle.

5.

Metsänhoidon suosituksia tulee muuttaa niin, että ne tukevat luonnon monimuotoisuutta. Metsänomistajia tulee kouluttaa ja kannustaa tekemään ympäristöystävällisempää metsänhoitoa.

6.

Ekologista kasvipohjaista ruokavaliota tulee tukea esimerkiksi julkisissa ruokailuissa tekemällä siitä edullisempi vaihtoehto, eikä eritellä kasvisruokaa muusta ruuasta esimerkiksi käyttämällä nimitystä "kasvisruokapäivä". Muitakin ohjauskeinoja on hyödynnettävä, kuten eläintuotteiden mainonnan rajoittaminen.

TEKIJÄT JA KIITOKSET

Nuorten luonto- ja ilmastoryhmä NUOLIn
jäsenet, jotka osallistuivat Nuorten
ympäristöhuippukokouksen 2026
järjestämiseen sekä julkilausuman
kokoamiseen:

Huippukokouksen koordinaattorit

Laura Andersson
Anna-Sofia Krjukov

NUOLIn koordinaattorit

Emilia Hanhirova
Norppa Kiviniemi

& muut jäsenet

Antti Ala-Heikkilä
Liina Huttunen
Auri Hytönen
Inkeri Kourujärvi
Lassi Laakso
Okko Lausmaa
Emilia Liven
Markku Majanen
Benjamin Pitkänen
Ursula Sadinmaa
Salla Seppänen
Aurora Ståhlberg

**Nuorten ympäristöhuippukokouksen 2026
hallinnolliset järjestelyt:**

Luontoliitto ry

Tapahtumatilat:

PAASITORNI
KOKOUKSET & JUHLAT

Nuorten ympäristöhuippukokouksen 2026 suojelija

Kiitos presidentti Sauli Niinistölle
Nuorten ympäristöhuippukokouksen 2026
suojelusta.

Kuvitusten lähteet

Merian, Maria Sibylla (s.1647).
Metamorphosis Insectorum Surinamensium (1705).
Etukannen kuvitus: s. 151
Johdannon kuvitus: s. 125
Takakannen kuvitus: s. 41
Digitaalinen lähde: Internet Archive.

NUORTEN
YMPÄRISTÖ-
HUIPPUKOKOUS

LCOY

FINLAND
2 0 2 6

Local Conference of Youth